

Wymagania edukacyjne z geografii dla klasy 8

Umiejętności konieczne i podstawowe	Umiejętności rozszerzające, dopełniające i wykraczające
Azja	
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">· wskazuje na mapie położenie geograficzne Azji· wymienia formy ukształtowania powierzchni Azji· wymienia strefy klimatyczne Azji na podstawie mapy klimatycznej· wymienia największe rzeki Azji· wymienia strefy aktywności sejsmicznej w Azji na podstawie mapy geologicznej· wyjaśnia znaczenie terminu <i>wulkanizm</i>· odczytuje z mapy nazwy największych wulkanów w Azji· wskazuje na mapie zasięg Ognistego Pierścienia Pacyfiku· wymienia czynniki przyrodnicze wpływające na rozwój rolnictwa w Azji· wymienia główne uprawy w Azji na podstawie mapy gospodarczej· określa cechy położenia Japonii na podstawie mapy ogólnogeograficznej· wymienia cechy środowiska przyrodniczego Japonii· wymienia główne uprawy w Japonii· określa cechy położenia Chin na podstawie mapy ogólnogeograficznej· lokalizuje na mapie ośrodki przemysłu zaawansowanych technologii w Chinach· wymienia główne uprawy w Chinach i opisuje ich rozmieszczenie na podstawie mapy gospodarczej· określa położenie geograficzne Indii· porównuje liczbę ludności Chin i Indii oraz odczytuje z wykresu ich prognozę· wymienia największe aglomeracje Indii i wskazuje je na mapie· wyjaśnia znaczenie terminu <i>slamsy</i>· wymienia główne rośliny uprawne w Indiach i wskazuje na mapie tematycznej regiony ich występowania· wymienia surowce mineralne w Indiach i wskazuje na mapie regiony ich występowania· określa położenie geograficzne Bliskiego Wschodu· wymienia państwa leżące na Bliskim Wschodzie na podstawie mapy politycznej	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">· omawia budowę geologiczną Azji na podstawie mapy tematycznej· omawia cyrkulację monsunową i jej wpływ na klimat Azji· charakteryzuje kontrasty klimatyczne i roślinne w Azji na podstawie mapy tematycznej· omawia czynniki wpływające na układ sieci rzecznej w Azji· omawia płytową budowę litosfery na podstawie map tematycznych· wyjaśnia przyczyny występowania trzęsień ziemi i tsunami w Azji· opisuje przebieg trzęsienia ziemi· omawia warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Azji· opisuje ekstremalne zjawiska klimatyczne i ich skutki w Japonii opisuje skutki występowania tajfunów na obszarze Japonii· omawia bariery utrudniające rozwój gospodarki Japonii· omawia znaczenie i rolę transportu w gospodarce Japonii· omawia cechy gospodarki Chin· analizuje wielkości PKB w Chinach na tle innych krajów świata na podstawie danych statystycznych· charakteryzuje tradycyjne rolnictwo i warunki rozwoju rolnictwa Chin· przedstawia problemy demograficzne Indii· omawia system kastowy w Indiach· przedstawia zróżnicowanie indyjskiej edukacji· analizuje strukturę zatrudnienia i strukturę PKB Indii na podstawie wykresu· charakteryzuje przetwórstwo przemysłowe Indii· omawia zróżnicowanie religijne na Bliskim Wschodzie· omawia wpływ religii na życie muzułmanów· przedstawia znaczenie produkcji wyrobów z ropy naftowej w krajach Bliskiego Wschodu· analizuje azjatyckie rekordy dotyczące rzeźby terenu, linii brzegowej i hydrosfery na

<ul style="list-style-type: none"> · wskazuje na mapie miejsca konfliktów zbrojnych na Bliskim Wschodzie · opisuje linię brzegową Azji na podstawie mapy świata · charakteryzuje zróżnicowanie środowiska geograficznego Azji · przedstawia kontrasty w ukształtowaniu powierzchni terenu Azji · omawia czynniki klimatyczne kształtujące klimat Azji · omawia strefy roślinne Azji · omawia budowę wulkanu na podstawie ilustracji · wymienia typy wulkanów i podaje ich główne cechy · wskazuje na mapie obszary Azji o korzystnych i niekorzystnych warunkach do rozwoju rolnictwa · wymienia czołówkę państw azjatyckich w światowych zbiorach roślin uprawnych na podstawie infografiki · charakteryzuje ukształtowanie powierzchni Japonii · omawia strukturę zatrudnienia w Japonii na podstawie analizy danych statystycznych · omawia warunki przyrodnicze rozwoju rolnictwa w Japonii · przedstawia cechy rolnictwa Japonii na podstawie analizy danych statystycznych · określa różnorodność cech środowiska geograficznego Chin na podstawie mapy tematycznej · omawia czynniki przyrodnicze sprzyjające osadnictwu w Chinach · przedstawia nierównomierne rozmieszczenie ludności Chin na podstawie mapy gęstości zaludnienia · omawia główne kierunki produkcji rolnej w Chinach · omawia cechy środowiska geograficznego Półwyspu Indyjskiego · podaje przyczyny powstawania samsów w Indiach · omawia warunki uprawy roślin w Indiach na podstawie mapy tematycznej · charakteryzuje indyjską Dolinę Krzemową · omawia cechy środowiska przyrodniczego Bliskiego Wschodu · omawia wielkość zasobów ropy naftowej na świecie i na Bliskim Wschodzie na podstawie wykresu i mapy tematycznej · przedstawia cele organizacji OPEC 	<ul style="list-style-type: none"> · podstawie infografiki · omawia powstawanie Himalajów i rowów oceanicznych · przedstawia sposoby zabezpieczania ludzi przed skutkami trzęsień ziemi · omawia warunki klimatyczne w Azji wpływające na rytm uprawy ryżu · omawia znaczenie uprawy ryżu dla krajów Azji Południowo-Wschodniej · wykazuje związek między budową geologiczną a występowaniem wulkanów, trzęsień ziemi i tsunami w Japonii · analizuje źródła gospodarczego rozwoju Japonii · charakteryzuje cechy nowoczesnej gospodarki Japonii oraz rodzaje produkcji przemysłowej · uzasadnia, że gospodarka Japonii należy do najnowocześniejszych na świecie · przedstawia problemy demograficzne i społeczne Chin z uwzględnieniem przyrostu naturalnego na podstawie analizy danych statystycznych · omawia znaczenie nowoczesnych kolei w rozwoju gospodarczym Chin · omawia kontrasty etniczne, językowe i religijne w Indiach · charakteryzuje cechy gospodarki Indii i możliwości ich rozwoju · omawia znaczenie ropy naftowej w rozwoju ekonomicznym państw Bliskiego Wschodu · omawia źródła konfliktów zbrojnych i terroryzmu na Bliskim Wschodzie • wyjaśnia, dlaczego na wschodnich wybrzeżach Azji występuje wiele wulkanów • udowadnia słuszność stwierdzenia, że Azja to kontynent kontrastów geograficznych • omawia wpływ budowy geologicznej na występowanie rowów tektonicznych, wulkanów, trzęsień ziemi i tsunami • ocenia skutki trzęsień ziemi dla obszarów gęsto zaludnionych • wyjaśnia na podstawie mapy ogólnogeograficznej i analizy danych statystycznych, dlaczego grunty orne mają niewielki udział w strukturze użytkowania ziemi w Azji • wykazuje związki między cechami klimatu monsunowego a rytmem upraw i „kulturą ryżu” w Azji Południowo-Wschodniej • ocenia znaczenie warunków przyrodniczych i czynników społeczno-kulturowych w tworzeniu nowoczesnej gospodarki Japonii • omawia wpływ gospodarki Chin na gospodarkę światową • opisuje główne problemy indyjskiego społeczeństwa oraz przedstawia ich przyczyny · analizuje skutki występowania konfliktów zbrojnych na Bliskim Wschodzie
<h2>Afryka</h2>	
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa położenie matematyczno-geograficzne Afryki na podstawie mapy ogólnogeograficznej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · omawia wpływ czynników klimatotwórczych na klimat Afryki · omawia rozmieszczenie opadów atmosferycznych w Afryce na podstawie mapy

<ul style="list-style-type: none"> • wymienia strefy klimatyczne Afryki • wymienia największe rzeki i jeziora Afryki • wymienia czynniki przyrodnicze wpływające na rozwój rolnictwa w Afryce • wymienia główne uprawy w Afryce • wymienia surowce mineralne Afryki na podstawie mapy gospodarczej • wskazuje obszary występowania surowców mineralnych na terenie Afryki • wymienia atrakcyjne turystycznie państwa Afryki • wyjaśnia różnicę między głodem a niedożywieniem • wymienia państwa w Afryce dotknięte głodem i niedożywieniem • określa położenie geograficzne Kenii <p>wymienia obiekty turystyczne na terenie Kenii</p> <ul style="list-style-type: none"> · omawia cechy ukształtowania powierzchni Afryki · wymienia cechy różnych typów klimatu w Afryce na podstawie klimatogramów · charakteryzuje sieć rzeczną i jeziora Afryki · omawia czynniki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Afryce · charakteryzuje znaczenie chowu zwierząt w krajach Afryki · przedstawia zróżnicowanie PKB w różnych państwach Afryki na podstawie analizy danych statystycznych · omawia przemysł wydobywczy w Afryce · wskazuje państwa w Afryce dotknięte problemem głodu i niedożywienia na podstawie mapy tematycznej · analizuje niedożywienie ludności w Afryce na podstawie wykresu -przedstawia ruch turystyczny Kenii na podstawie analizy danych statystycznych 	<p>klimatycznej</p> <ul style="list-style-type: none"> · omawia udział rolnictwa w strukturze zatrudnienia w wybranych państwach Afryki na podstawie wykresu · omawia gospodarkę w strefie Sahelu · omawia cechy gospodarki krajów Afryki na podstawie analizy danych statystycznych · przedstawia nowoczesne działy gospodarki Afryki · omawia rozwój i znaczenie usług w Afryce · omawia przyczyny niedożywienia ludności w Afryce · opisuje zmiany w poziomie niedożywienia ludności Afryki · wymienia obiekty w Kenii wpisane na listę dziedzictwa UNESCO <p>opisuje walory kulturowe Kenii na podstawie wybranych źródeł informacji</p> <ul style="list-style-type: none"> · omawia związek budowy geologicznej Afryki z powstawaniem rowów tektonicznych · wyjaśnia cyrkulację powietrza w strefie międzyzwrotnikowej · omawia przyczyny procesu pustoszenia w strefie Sahelu · przedstawia czynniki ograniczające rozwój gospodarki w Afryce · omawia skutki niedożywienia ludności w Afryce · omawia bariery ograniczające rozwój turystyki w Afryce <p>omawia walory przyrodnicze Kenii wpływające na rozwój turystyki</p> <ul style="list-style-type: none"> · wyjaśnia istnienie strefowości klimatyczno-roślinno-glebowej w Afryce · wyjaśnia związki między warunkami przyrodniczymi a możliwościami gospodarowania w strefie Sahelu · przedstawia rolę chińskich inwestycji na kontynencie afrykańskim · przedstawia sposoby walki z głodem ludności Afryki <p>określa związki między warunkami przyrodniczymi i kulturowymi a rozwojem turystyki na przykładzie Kenii</p>
<h2>Ameryka Północna i Ameryka Południowa</h2>	
<ul style="list-style-type: none"> · określa położenie geograficzne Ameryki · wymienia nazwy mórz i oceanów oblewających Amerykę Północną i Amerykę Południową · wymienia największe rzeki Ameryki i wskazuje je na mapie · wyjaśnia znaczenie terminów: <i>tornado</i>, <i>cyklon tropikalny</i> · wskazuje na mapie Aleję Tornad · wymienia nazwy wybranych cyklonów tropikalnych w XXI wieku · określa położenie geograficzne Amazonii · omawia florę i faunę lasów równikowych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · wykazuje związek ukształtowania powierzchni z budową geologiczną w Ameryce · omawia związek stref klimatycznych ze strefami roślinnymi w Ameryce · przedstawia skutki występowania tornad i cyklonów tropikalnych w Ameryce · omawia ekologiczne następstwa wylesiania Amazonii • podaje kierunki gospodarczego wykorzystania Amazonii · przedstawia sytuację rdzennej ludności w Ameryce · przedstawia negatywne skutki urbanizacji w Ameryce

- podaje liczbę ludności Ameryki Północnej i Ameryki Południowej na podstawie wykresu
- wymienia główne odmiany człowieka zamieszkujące Amerykę
- wyjaśnia znaczenie terminów: *urbanizacja, wskaźnik urbanizacji, aglomeracja, megalopolis*
- wymienia obszary słabo i gęsto zaludnione w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej i wskazuje je na mapie
- wymienia największe miasta i aglomeracje Ameryki Północnej i Ameryki Południowej i wskazuje na mapie
- określa położenie geograficzne Stanów Zjednoczonych
- wyjaśnia znaczenie terminów: *produkt światowy brutto, technopolia*
- wymienia główne działy przemysłu w Stanach Zjednoczonych

wymienia rodzaje usług wyspecjalizowanych w Stanach Zjednoczonych

- wymienia nazwy państw leżących w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej
- podaje główne cechy ukształtowania powierzchni Ameryki
- wymienia strefy klimatyczne Ameryki
- omawia przyczyny powstawania tornad i cyklonów tropikalnych
- podaje główne rejony występowania cyklonów tropikalnych i kierunki ich przemieszczania się
- podaje cechy środowiska geograficznego Amazonii
- omawia cechy klimatu Amazonii
- podaje przyczyny zróżnicowania etnicznego i kulturowego Ameryki
- przedstawia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej
- analizuje liczbę ludności miejskiej w ogólnej liczbie ludności państw Ameryki na podstawie mapy tematycznej
- opisuje cechy położenia geograficznego Stanów Zjednoczonych
- wymienia czynniki wpływające na rozwój Doliny Krzemowej

omawia strukturę użytkowania ziemi w Stanach Zjednoczonych na podstawie wykresu

- charakteryzuje budowę geologiczną Ameryki
- omawia czynniki klimatyczne wpływające na klimat Ameryki
- porównuje strefy klimatyczne ze strefami roślinnymi w Ameryce
- charakteryzuje wody powierzchniowe Ameryki na podstawie mapy ogólnogeograficznej
- omawia mechanizm powstawania tornad i cyklonów tropikalnych

- określa cechy megalopolis w Ameryce Północnej
- charakteryzuje wybrane wskaźniki rozwoju gospodarczego Stanów Zjednoczonych
- omawia znaczenie usług wyspecjalizowanych w gospodarce Stanów Zjednoczonych
- przedstawia cechy ukształtowania powierzchni Ameryki Północnej i Ameryki Południowej na podstawie map
- przedstawia sposoby ochrony przed nadchodzącym cyklonem na podstawie wybranych źródeł informacji
- przedstawia działania człowieka mające na celu ochronę walorów przyrodniczych Amazonii
- opisuje problemy ludności mieszkających w slamsach na podstawie materiałów źródłowych
- ocenia wpływ przemysłu zaawansowanych technologii na rozwój gospodarki Stanów Zjednoczonych

ocenia rolę Stanów Zjednoczonych w gospodarce światowej na podstawie analizy danych statystycznych

<ul style="list-style-type: none"> • podaje przyczyny wysokich rocznych sum opadów atmosferycznych w Amazonii • opisuje piętrowość wilgotnych lasów równikowych w Amazonii • omawia wielkie migracje w historii zasiedlania Ameryki • omawia zmiany liczby ludności w Ameryce na przestrzeni lat na podstawie wykresu • omawia rozwój miast Ameryki na podstawie wybranych źródeł • podaje przykłady megalopolis w Ameryce i wskazuje je na mapie • podaje przyczyny powstawania slamsów w wielkich miastach na przykładzie Ameryki Południowej • omawia znaczenie przemysłu i jego kluczowe działy w Stanach Zjednoczonych omawia cechy rolnictwa Stanów Zjednoczonych 	
<h3>Australia i Oceania</h3>	
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · określa położenie geograficzne Australii i Oceanii · wymienia największe pustynie Australii na podstawie mapy · wyjaśnia znaczenie terminu <i>basen artezyjski</i> • wymienia endemity w Australii oraz na wyspach Oceanii • przedstawia liczbę ludności i gęstość zaludnienia w Australii na podstawie mapy tematycznej i analizy danych statystycznych wymienia największe miasta Australii oraz wskazuje je na mapie · charakteryzuje środowisko przyrodnicze Australii i Oceanii · charakteryzuje ukształtowanie powierzchni Australii · wymienia strefy klimatyczne w Australii · charakteryzuje wody powierzchniowe Australii · omawia czynniki przyrodnicze wpływające na rozmieszczenie ludności w Australii omawia występowanie surowców mineralnych w Australii na podstawie mapy tematycznej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · wymienia cechy charakterystyczne poszczególnych typów klimatu w Australii na podstawie klimatogramów • omawia strefowość roślinną w Australii na podstawie mapy tematycznej • omawia bariery utrudniające zamieszkanie Australii • charakteryzuje rdzennych mieszkańców Australii • omawia cechy rolnictwa Australii na tle warunków przyrodniczych przedstawia znaczenie turystyki w rozwoju gospodarki Australii i Oceanii • wyjaśnia wpływ położenia Australii na klimat • omawia zasoby wód artezyjskich i ich rolę w gospodarce Australii • wyjaśnia, dlaczego Australia jest atrakcyjna dla imigrantów omawia znaczenie przetwórstwa przemysłowego i przemysłu zaawansowanych technologii w rozwoju Australii • wykazuje zależność między klimatem a zasobami wód powierzchniowych w Australii • wykazuje zależność pomiędzy rozmieszczeniem ludności a warunkami naturalnymi występującymi w Australii określa główne cechy gospodarki Australii na tle warunków przyrodniczych

Obszary okołobiegunowe

Uczeń:

- określa położenie geograficzne obszarów okołobiegunowych
- wyjaśnia znaczenie terminów: *góra lodowa, pak lodowy, lądolód, lodowce szelfowe*
- wymienia gatunki roślin i zwierząt na obszarach Arktyki i Antarktyki
- wymienia cechy środowiska przyrodniczego obszarów okołobiegunowych
- charakteryzuje klimat Arktyki i Antarktyki
- wymienia zagrożenia środowiska przyrodniczego obszarów polarnych

Uczeń:

- opisuje zjawisko dnia polarnego i nocy polarnej na obszarach okołobiegunowych
 - charakteryzuje ludy zamieszkujące Arktykę oraz warunki ich życia
 - porównuje środowisko przyrodnicze Arktyki i Antarktyki
 - wyjaśnia, dlaczego Antarktyda jest największą pustynią lodową
- omawia status prawny Antarktydy
- omawia skutki zmian klimatu w środowisku geograficznym obszarów polarnych